

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۴/۱۰
شماره: ۱۴۰۲/۳۳/۵۳/۷۹۳
پیوست: ندارد
ساعت: ۱۰:۳۶

رئیس محترم پژوهشگاه، پژوهشکده، مرکز تحقیقات

معاون محترم پژوهشی دانشکده، پردیس بین الملل

با سلام و احترام

نظام های پژوهشی ضمن توجه به پژوهش های پایه و همچنین پژوهشهای استراتژیک بلند مدت، باید توجه جدی به پاسخگویی به نیازهای نظام سلامت کشورها و سئوالات عینی آنها داشته باشند. در این راستا کشورهای در گذار توسعه مانند کشور ما سئوالات و گوناگون و مجهولات جدی در ارتقای سلامت مردم خود دارند که جز از طریق فراهم آوردن دانش بومی با پژوهش های بومی نمی توان پاسخ مناسب برای آنها فراهم آورد. از طرفی نظام بودجه بندی منابع پژوهشی کشور بسیار بر مبتنی بر تقسیم نهادی منابع است و در دانشگاه نیز این امر جاری است. حرکت به سمت یک نهاد گرت دهنده متمرکز و توزیع اعتبارات بر مبنای موضوعات و سئوالات پژوهشی و نیازهای توسعه فناوری مورد نیاز کاری ضروری و دشوار است که حرکت به سمت آن باید آغاز شده و در عین حال تمامی ظرفیت های بازمهندسی ساختار پژوهشی در دانشگاه در آن لحاظ شود. در این راستا حوزه تحقیقات و فناوری دانشگاه این مسیر را آغاز کرده است و با پرهیز از حرکت های نمایشی و تغییرات بدون برنامه ریزی لازم، تلاش خواهد کرد که تغییرات فرایندی و ساختاری لازم برای تعیین نیازهای پژوهشی و فناوری کشور، مشخص کردن نقش و توان دانشگاه در راستای پاسخگویی به آنها، اعطای گرت های تحقیقاتی و فناوری در راستای تحقق این نیازها را پیگیری نماید. به این منظور مقرر شد همانند فراخوان های فناوری برگزار شده در سال ۱۴۰۱ که در سال جاری نیز تداوم پیدا خواهد کرد، در سال ۱۴۰۲ فراخوان های تحقیقاتی موضوعی را نیز آغاز نماید. در این راستا اولین فراخوان موضوعی در زمینه کووید ۱۹ برگزاری خواهد شد که دایره شمول آن وسیع بوده و طیف وسیعی از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی و محققین دانشگاه را شامل می شود.

اپیدمی کووید ۱۹ تجربه ای کم نظیر در پر رنگ نمودن نقش دانش و پژوهش در حل مشکلات جوامع بوده است. برای کنترل اپیدمی نیاز به پاسخ هایی است که جز از طریق تولید دانش و انجام پژوهش ممکن نمی باشد، از شناسایی روش های انتقال عامل بیماری زا تا تولید درمان و راهکارهای پیشگیری از آن. بنابراین اپیدمی کووید ۱۹ فرصتی است تا نظام های پژوهشی با پاسخگو بودن در این بحران و آثار ادامه دار آن بر روی بیماری های مختلف به عنوان یک ریسک فاکتور جدی و همچنین اثرات آن بر روی نظام سلامت و سایر حوزه های مرتبط با سلامت، اهمیت حضور خود را ماندگار نمایند.

علیرغم پیشرفت های انجام پذیرفته برای تشخیص و درمان کووید-۱۹، همچنان سئوالات بی جواب متعددی باقی مانده است. همچنین به منظور پاسخگویی اثربخش تر اپیدمی های آینده، نیاز است درس های آموخته شده از اپیدمی کووید-۱۹ استخراج و راهکارهای تقویت تاب آوری نظام سلامت و نظام پژوهش سلامت شناسایی گردد.

در مارچ ۲۰۲۰، سازمان Global Research Collaboration for Infectious Disease Preparedness (GLOPID-R) با همکاری متخصصان از سراسر جهان اولویت های پژوهشی مرتبط با پاندمی کووید-۱۹ را در زیرگروه های زیر اعلام نمود:

بلوار کشور، نبش خیابان قدس، سازمان مرکزی دانشگاه، طبقه ششم، تلفن ۲-۸۸۹۱۸۷۳۸۱ فاکس ۸۸۹۱۹۶۶۴

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۴/۱۰
شماره: ۱۴۰۲/۳۳/۵۳/۷۹۳
پیوست: ندارد
ساعت: ۱۰:۳۶

- Virus natural history, transmission and diagnostics
- Animal and environmental research on the virus origin, and management measures at the human animal interface
- Epidemiological studies
- Clinical Management
- Infection prevention and control, including health care workers' protection
- Candidate therapeutics R&D
- Candidate vaccines R&D
- Ethics Considerations for Research
- Social Sciences in the Outbreak Response

اگرچه برخی از این اولویت‌ها، همچنان به قوت خود باقی مانده‌اند، ولیکن در طی زمانی که از شروع پاندمی گذشته است، اولویت‌های مربوط به کووید-۱۹ تغییر نموده است و اولویت‌های جدید پژوهشی مرتبط با کووید-۱۹، توسط سازمان‌های بین‌المللی و یا پژوهشگران مستقل شناسایی شده است که نمونه‌ای از آن‌ها در پیوست ۱ ارائه شده‌اند. لذا این فراخوان با هدف احصا سئوالات و نیازهای تحقیقاتی در این حوزه، فراخوان آنها و اعطای گرنت پژوهشی برای پاسخ به این نیازها بر گزار می‌شود و در طی فرایند برگزاری آن تجربه لازم برای تعیین اولویت‌های موضوعی بعدی، چگونگی تهیه RFP های آنها و برگزاری فراخوان، داوری و تایید و تصویب این گرنت‌ها و در نهایت ارزیابی این فرایند و نهادسازی برای استقرار و نهادینه کردن این رویکرد به موازات حمایت و تقویت نهادهای پژوهشی دانشگاه دنبال خواهد شد.

شرایط احراز:

➤ این گرنت مختص اعضای محترم هیات علمی، تعهد خدمت غیرهیات علمی و پرسنل رسمی و پیمانی دانشگاه است.
➤ این گرنت به یک یا مجموعه‌ای از طرحهای پژوهشی تعلق می‌گیرد که در راستای اولویت‌های شناسایی شده در مورد کووید-۱۹ باشند. منبع این اولویت‌ها می‌تواند سازمان‌های بین‌المللی/ ملی/ سازمانی و یا پژوهش‌های چاپ شده باشد. در برخی از منابع مستقیماً سئوالات پژوهشی اولویت‌دار و در برخی دیگر چالش‌های پاسخگویی و مدیریت اپیدمی کووید-۱۹ بیان شده‌اند.

✓ چنانچه برای پاسخ به سئوال پژوهشی اولویت‌دار، نیاز به تعریف چند سئوال پژوهشی می‌باشد، همگی باید در یک پروپوزال ارائه گردند، ولیکن ارتباط میان بخش‌های مختلف باید به صورت شفاف بیان شده باشد. به عنوان نمونه ممکن است متخصصین بالینی مشکلی را در بیماران شناسایی کرده باشند که راهکار آن مستلزم انجام مطالعات علوم پایه و سپس علوم بالینی باشد، بنابراین علاوه بر شرح کامل اهداف و روش اجرا به تفکیک هر یک از بخش‌ها، نحوه ارتباط آن‌ها با یکدیگر باید به صورت شفاف مشخص شده باشد.

بوار کشور، نبش خیابان قدس، سازمان مرکزی دانشگاه، طبقه ششم، تلفن ۲-۸۸۹۱۸۷۳۸۱ فاکس ۸۸۹۱۸۹۶۶۴

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۴/۱۰
شماره: ۱۴۰۲/۳۳/۵۳/۷۹۳
پیوست: ندارد
ساعت: ۱۰:۳۶

✓ چنانچه سئوالات پژوهشی اولویت دار بر اساس چالش های شناسایی شده، تعریف شده اند، سئوالات پژوهشی می تواند در قالب چهار سؤال اصلی شامل بزرگی مشکل در کشور، عوامل ایجاد کننده آن در کشور، عواقب و پیامدهای آن و راهکارهای مورد نیاز برای رفع مشکل در کشور باشد. بدیهی است برای رفع برخی از عوامل ایجاد کننده مشکل، نیاز به مداخلاتی می باشند که از پیش مشخص می باشند ولی برای برخی دیگر باید پژوهش انجام شود. بنابراین برای دریافت گزنت باید به طور شفاف تشریح گردد که پژوهش پیشنهادی، چگونه و از چه مسیری مشکل شناسایی شده، و یا بخشی از آن را مرتفع خواهد نمود.

نحوه اقدام و فرایند اجرایی:

۱. ثبت پروپوزال به عنوان گزنت کووید-۱۹ در پژوهشیار و ارسال نامه به همراه کد رهگیری از طریق اتوماسیون به معاونت تحقیقات و فناوری توسط مجری اصلی پژوهش.
۲. بررسی موضوعی، روش شناسی، هزینه و اخلاق پروپوزال توسط داوران تخصصی و کمیته علمی تخصصی مرتبط در معاونت تحقیقات .
۳. کسب مصوبه از شورای پژوهشی دانشگاه .

نکات مهم:

- پروپوزال هایی در اولویت قرار خواهند گرفت که ذی نفعان نتایج پژوهش مشارکت فعال در پژوهش داشته باشند.
- مبلغ این گزنت از قبل تعیین نشده است و متناسب با بودجه مورد نیاز توسط مجری و اعتبارات موجود مشخص شده و کارشناسی می گردد.
- اعضای کمیته علمی تخصصی از میان افرادی انتخاب خواهند شد که برای دریافت گزنت درخواست نداده باشند.

پیوست ۱

منابع شناسایی اولویت های کووید-۱۹

1. From emergency response to long-term COVID-19 disease management: sustaining gains made during the COVID-19 pandemic. Geneva: World Health Organization; 2023

در این برنامه استراتژیک، به منظور مدیریت بیماری کووید-۱۹، در راستای effective health emergency preparedness, response and resilience (HEPR)، مولفه های عملیاتی در جدول ۲ تعریف شده است، که شناسایی راهکارهای تقویت هر کدام از آن ها میتواند اولویت پژوهشی یک کشور باشد.

2. Cochrane Covid Reviews, trusted evidence, informed decisions, better health: Question prioritization process (<https://covidreviews.cochrane.org/prioritization>)

از اواسط مارس ۲۰۲۰، کاکرین تعدادی از مهم ترین سؤالات مربوط به پاندمی کووید-۱۹ را از پژوهشگران، پزشکان، سیاست‌گذاران، بیماران و مراقبین ایشان و همچنین از سازمان جهانی بهداشت (WHO)، انستیتو ملی تحقیقات بهداشتی بریتانیا (NIHR) و تولید کنندگان راهنماهای بالینی از کشورهای مختلف جمع‌آوری کرده است. متخصصان کاکرین این سؤالات را با همکاری تصمیم‌گیرندگان سلامت و سیاست‌گذاران بررسی کرده و بانک سؤالات کاکرین در مورد کووید-۱۹ راه اندازی گردید. سؤالات پژوهشی در سه حیطه public health، clinical management و economic and social impact و measures طبقه بندی شده اند. برای بخش عمده ای از سؤالات مطالعات مروری و یا مطالعات پاسخ سریع (rapid review) طراحی شده است. ولیکن برخی از آن ها همچنان نیاز به انجام پژوهش های مروری دارند.

3. Research priorities for Long Covid: refined through an international multi-stakeholder forum, BMC medicine, 2021

در این مقاله، نتایج Long Covid Forum که با همکاری سازمان های ISARIC1، GLOPID-R و Long Covid Support در دسامبر ۲۰۲۰ برگزار گردید، در جدول ۱ بیان شده است.

4. Joint patient and clinician priority setting to identify 10 key research questions regarding the long-term sequelae of COVID-19, Open Access, 2022

در این مقاله در باکس ۱، ده سؤال پژوهشی در مورد عوارض طولانی مدت کووید-۱۹ پیشنهاد شده اند.

5. Post pandemic research priorities: A consensus statement from the HL-PIVO, Progress in Cardiovascular Diseases 73 (2022) 2-16.

بهار کشور، نبش خیابان قدس، سازمان مرکزی دانشگاه، طبقه سشم، محفل ۲-۸۸۹۱۸۷۳۸۱ فاس ۸۸۹۱۸۹۶۶۴

در جدول شماره ۲ در این مقاله ، منابع مختلفی برای شناسایی اولویت های پژوهشی کووید-۱۹ بیان شده است. سپس با جمع بندی آن ها، اولویت های پژوهشی مرتبط با قلب و عروق در دو خوشه societal & environmental و clinical ، به صورت سئوالات مشخص بیان شده است.

6. Knowledge gaps and national research priorities for COVID-19 in Iran, Health Research Policy and system,2022

در این مقاله، در جدول ۲ ، اولویت های پژوهشی و در جدول ۳ چالش های نظام سلامت کشور در پاسخگویی و مدیریت اپیدمی کووید-۱۹ بیان شده است.

دکتر اکبر فتوحی
معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه